

כגפן פוריה

עלון להפצת תורה ויהדות

אין לעיין בעלון זה בשעת התפילה

פָּרֶשֶׁת וָאֶרָא

כח' טבת תשע"ט

הפטרה: כה אמר ה' בקבצי

יציאת השבת ר"ת 17:48

מברכים חודש שבט שיחול ביום שני
המוולד ביום ראשון 11:13, 14 חלקים

צום שובבי"ם ב, ה

גיליון 513

יציאת השבת:

17:29

ירושלים: 17:29

כניסת השבת:

16:15

ירושלים: 16:13

חבל על דאבדין...

הרב עמוס שושן - רב ישובי רכס פוריה

"חבל על אלו שאבדו ואינם נמצאים" - משפט זה, שרגילים להשתמש בו על אנשים גדולים שנפטרו מן העולם, מקורו בפרשה הזו. על דברי הטרוניא של משה: "ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה". מובאת תשובתו של הקב"ה בתלמוד (מסכת סנהדרין קא, א): "אמר לו הקדוש ברוך הוא: **חבל על דאבדין ולא משתכחין**, הרי כמה פעמים נגליתי על אברהם יצחק ויעקב באל שדי ולא הרהרו על מדותי ולא אמרו לי מה שמך.

אמרתי לאברהם: 'קום התהלך בארץ לארכה ולרחבה כי לך אתננה', בקש מקום לקבור את שרה ולא מצא, עד שקנה בארבע מאות שקל כסף ולא הרהר על מדותי... ולא אמרו לי מה שמך. ואתה אמרת לי 'מה שמך' בתחלה, ועכשיו אתה אומר לי 'והצל לא הצלת את עמך'. 'עתה תראה אשר אעשה לפרעה', במלחמת פרעה אתה רואה ואי אתה רואה במלחמת שלושים ואחד מלכים, וימהר משה ויקור ארצה וישתחו. מה ראה משה? רבי חנינא בן גמלא אמר: ארך אפים ראה, ורבנן אמרי: אמת ראה".

משה רבנו אינו חושב על עצמו כלל, וגם בשאלה זו הוא מוסר את עצמו על כלל ישראל. ואולם בשאלתו הוא דורש לראות את הטוב המידי לישראל. כמנהיג, הוא אינו רוצה שדוקא שליחותו תביא אסון על הציבור אפילו אם מדובר רק בתקופה קצרה, עד לגאולה. ואולם אחרי שמשה רואה, כי הקב"ה אל ארך אפים ואמת, הבין שהכל בחשבון מדויק מלמעלה ולפיכך קיבל עליו את הדין - זהו מנהיג אמת המוכן להקריב את עצמו עבור הציבור, ובודאי גם על מנהיגי הציבור בימנו ללמוד ממעשה זה לדורות. חבל על דאבדין...

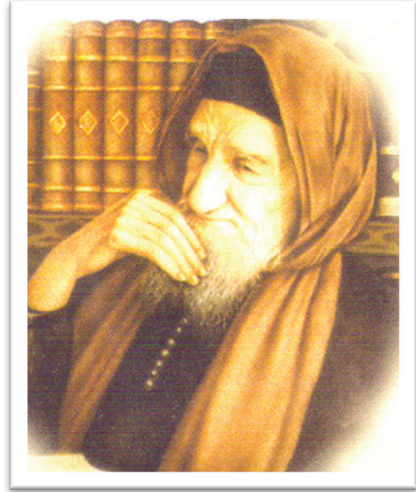
בהוצאת מכון "שערי תורה": פוריה-נוה עובד ד.ג. גליל תחתון 15210

שערי תורה וחסד ע"ר * כולל אברכים * שיעורי תורה * פרסומים תורניים * גמ"ח עזרה לנוקמים *
הדפסה: דפוס כנרת. עריכה: צ. שורין. היה שותף. להעברת תרומות: בנק המזרחי סניף טבריה מספר חשבון: 123459

ישראל אשר בך יתפאר

השבוע ביום חמישי יחול יום ההילולא של הצדיק המלומד בניסים רבי ישראל אביחצירא המכונה ה'בבא סאלי', שהיה ידוע בקדושתו ופרישותו ואשר ברכותיו עשו פירות ורבים נושעו מתפילותיו.

האדמו"ר רבי ישראל אבוחצירא הנקרא: 'בבא סאלי' נולד בראש השנה של שנת תר"ן לאביו האדמו"ר רבי מסעוד, בנו בכורו של מרן ה'אביר יעקב'. עם לידתו נתמלא הבית אורה. האב אשר ידע כי שורש נשמתו של בנו הנולד גבוהה, קבע משמרות של תלמידי חכמים שילמדו בסמוך לו, כדי שיתדבקו דברי תורה באזניו.

ביום השמיני מיד לאחר תפילת שחרית הכניסו את הבן בבריתו של אברהם אבינו עליו השלום, כאשר רבי מסעוד האב, מל את את התינוק, ורבי יצחק הי"ד דודו, שלעתיד יהיה מורו ורבו ישב על כיסא הסנדק. רבי מסעוד רצה לקרוא לבנו כשם אביו יעקב, אך מגודל הערצתו, ומתוך החשש שמא יש בזה צד זלזול בכבוד אביו, החליט לקוראו בשם ישראל.

וסמך על האמור במקרא (בראשית לב, כט): "לא יעקב יאמר עוד שמך, כי אם ישראל, כי שרית עם א-לקים ועם אנשים ותוכל". ואכן הרב הפך להיות לגדול בישראל ולבעל מופת שרבים נושעו מברכותיו ומתפילותיו. הבבא סאלי היה ידוע כמי שערך צומות רבים וסגופים, כגודל מעלתו בפרישות ויראת שמים. אף על פי שהיה מסתיר את הצומות אפילו מבני משפחתו, ידוע כי היה צם צומות הפסקה, שישה ימים רצופים, ממוצאי שבת ועד ערב שבת! גם כאשר היה אוכל בערב הצום או בסופו היה מעט בלבד כדי קיום הגוף, וגם זה נעשה כסעודת הילולא לפטירתם של צדיקים.

גדול יום גשמים

רבי מסעוד מלול זצ"ל היה משמשו ויד ימינו של הבבא סאלי זיע"א. וכמו כן היה המלמד של ילדי משפחת אבוחצירא, כך שבין תלמידיו נמנו ה'בבא ברוך' ורבי דוד שליט"א. כבר משחר ילדותו הסתופף בצלם של גדולי הצדיקים לבית משפחת אבוחצירא, כמו סבו ואביו שהיו תלמידיהם של רבי דוד ורבי מסעוד אבוחצירא, וזכה להיות עד להנהגותיהם בקודש.

ה'בבא סאלי' עם רבי מסעוד מלול זצ"ל

זכיתי לידידות גדולה עם רבי מסעוד, וכך זכיתי לשמוע ממנו סיפורים על אותו צדיק. אחד הסיפורים המעניינים היה על בצורת קשה במרוקו, כאשר המלך גור שכולם צריכים להתפלל ביום מסוים אבל הבבא סאלי הורה שהיהודים בעירו יצמו ויתענו שבוע לאחר מכן, השר הממונה כעס שהיהודים לא מתענים באותו זמן, אך לאחר שישמע שהבבא סאלי הורה כך הוא קיבל את הדברים.

לאחר שבוע התפילה של תושבי מרוקו שלא נענו יצאו הבבא סאלי ואנשי העיר לבית הקברות להתפלל על קברי הצדיקים הטמונים שם. הבבא סאלי הורה לרבי מסעוד להתחיל "פתח אליהו" וקריאת מזמורי תהילים מסוימים תוך כדי שהוא עוסק בכוונות, ולאחר זמן פנה לרבי מסעוד ושאלו: האם יש ענן בשמים? אמר לו רבי מסעוד: אין.

הימים היו ימים חמים ולא נראתה כל עננה באופק, לאחר זמן מה הרים הבבא סאלי את ראשו ושאל שוב את רבי מסעוד: האם נראה ענן? ענה לו רבי מסעוד: ישנו ענן קטן באופק. אז הורה הבבא סאלי לשוב מיד לעיר לפני שירד גשם וירטיב את ספרי התורה שהיו יחד עם קהל המתפללים. לאחר שעברו את הגשר ונכנסו לעיר החלו טיפות של גשם לרדת, משני צדי הדרך עמדו ערבים תושבי המקום וצעקו: 'הבבא סאלי הביא לנו את הגשם'. ללא ספק - היה זה קידוש ה' גדול.

תענית הפסקה- וכולם מרוצים

אמר רבי מסעוד כי הוא יכול להעיד באופן אישי על הבבא סאלי שהיה עושה תעניות הפסקה, ממוצאי שבת עד לערב שבת. וכשהיו מכינים לו אוכל או כוס תה וכו', הבבא סאלי היה קורא לרבי מסעוד שהיה באותה עת מלמד את ילדי המשפחה תורה ואומר לו שיאכל את האוכל שהוכן בעבורו.

רבי מסעוד היה רגיל לומר שבמקרים הללו כולם היו יוצאים מרוצים, בני הבית שחשבו שהבבא סאלי אכל את האוכל היו מרוצים, הבבא סאלי שהמשיך את תעניתו היה מרוצה, ורבי מסעוד ממשיך ואומר: גם אני הייתי מרוצה...

מהלכות קידוש השם

א. כל בית ישראל מצווין על קידוש השם הגדול הזה, שנאמר "ונקדשתי, בתוך בני ישראל". ומוזהרין שלא לחללו, שנאמר "ולא תחללו, את שם קודשי". כיצד? בשעה שיעמוד גוי ויאנוס את ישראל לעבור על אחת מכל מצוות האמורות בתורה או יהרגו, יעבור ואל יהרג שנאמר במצוות, "אשר יעשה אותם האדם וחי בהם" ולא שימות בהם. ואם מת ולא עבר, הרי זה מתחייב בנפשו.

ב. במה דברים אמורים, בשאר מצוות חוץ מעבודה זרה, וגילוי עריות, ושפיכות דמים. אבל שלוש עבירות אלו, אם יאמר לו עובר על אחת מהן או תיהרג, ייהרג ואל יעבור. במה דברים אמורים, בזמן שהגוי מתכוון להנאת עצמו... אבל אם נתכוון להעבירו על המצוות בלבד אם היה בינו לבין עצמו, ואין שם עשרה מיישראל יעבור ואל ייהרג; ואם אנסו להעבירו בעשרה מיישראל ייהרג ואל יעבור, ואפילו לא נתכוון להעבירו אלא על מצוה משאר מצוות בלבד. וכל הדברים האלו, שלא בשעת השמד. אבל בשעת השמד, והוא כשיעמוד מלך רשע כנבוכדנאצר וחבריו ויגזור שמד על ישראל לבטל דתם או מצוה מן המצוות ייהרג ואל יעבור, אפילו על אחת משאר מצוות, בין נאנס בתוך עשרה, בין נאנס בינו לבין גויים.

ג. וכל מי שנאמר בו ייהרג ואל יעבור, ועבר ולא נהרג הרי זה מחלל את השם, ואם היה בעשרה מיישראל, הרי זה חילל את השם ברבים; וביטל מצות עשה שהיא קידוש השם, ועבר על מצות לא תעשה שהיא חילול השם. ואף על פי כן, מפני שעבר באונס, אין מלקין אותו ואין צריך לומר שאין ממיתין אותו בית דין, אפילו הרג באונס: שאין מלקין וממיתין, אלא לעובר ברצונו בעדים והתראה, שנאמר בנותן מזרעו למוֹלֵךְ, "ונתתי אני את פני באיש ההוא" ומפי השמועה למדו, "ההוא" לא אנוס ולא שוגג ולא מוטעה.

ד. ויש דברים אחרים שהם בכלל חילול השם, והוא שיעשה אדם גדול בתורה ומפורסם בחסידות, דברים שהבריות מרגנים באחריו בשבילן, ואף על פי שאינם עבירות, הרי זה מחלל את השם: כגון שלוקח ואינו נותן דמי הלקח לאלתר, והוא שיש לו, ונמצאו המוכרין תובעין אותו, והוא מקיפן או שירבה בשחוק, או באכילה ושתיה אצל עמי הארץ וביניהן או שאין דיבורו בנחת עם הבריות, ואינו מקבלן בסבר פנים יפות, אלא בעל קטטה וכעס וכיוצא בדברים האלו. הכול לפי גדלו של חכם צריך שידקדק על עצמו, ויעשה לפנים משורת הדין.

ה. וכן אם דקדק החכם על עצמו, והיה דיבורו בנחת עם הבריות, ודעתו מעורבת עימהם, ומקבלן בסבר פנים יפות, ונעלב מהן ואינו עולבן, מכבד להן ואפילו למקילין לו, ונושא ונותן באמונה, ולא ירבה באריחות עמי הארץ וישיבתן, ולא יראה תמיד אלא עוסק בתורה עטוף בציצית מוכתר בתפילין, ועושה בכל מעשיו לפנים משורת הדין והוא שלא יתרחק הרבה ולא ישתומם הרבה עד שימצאו הכול מקלסין אותו ואוהבין אותו, ומתאווין למעשיו: הרי זה קידש את השם, ועליו הכתוב אומר "ויאמר לי, עבדי אתה ישראל, אשר כך אתפאר" (ישעיהו מט, ג).

לעילוי נשמת אמו"ר רבי יצחק שושן זצ"ל - נלב"ע יב' תמוז תשע"ז

עלון זה מוקדש:

לרפואת: אברהם ולאה ציטרון, שרה בת שמחה. מרים יהודה. ציפורה ויהושע לוי. ביבה אלימלך. ישי הלוי. עור בן עישה. תקוה בת עזיהו. אלגרה בת ג'אן. אסתר בת זוהרה. מוֹלֵךְ בת ענולה. אברהם בן רחל. רחמים בן סולמנה. הראל בן אביגיל. אילנה בת סליחה. ישי ורחל לוי. חנה בת זוהרה. מיטל מוריה אדרי הי"ו. ליהודת נעדי צה"ל ושבימוי ובהם: אורון שאול, הדר גולדין, גיא חבר, רון ארד, זכריה באומל, יהודה כין, צבי פלדמן, יהונתן פולארד הי"ו. לעילוי נשמת: הגר"ע יוסף זצוק"ל. הגר"מ אליהו זצוק"ל. רבי מסעוד מלול זצ"ל. רבי יצחק שושן זצ"ל. רבי יעקב שושן. הרב שלמה צורף, יונה יונה. סופר מנחם אליאור קדושים. הרב אברהם צוקרמן. יצחק עמידה. נדיר נחום. ניסים כהן. רובי צעדי. יצחק בן מוֹלֵךְ. מרדכי ומשה מורחיו. ישראל אברהם נתן. אברהם אוחיון. מרדכי צאיג. ראובן אלון בן נוסיה. יצחק ועמרם אטיאם. ר' חיים אהרונה. לוי יצחק אמרדי. אורן מועלים. אליהו טויטו. דוד חגיבי. דוד גרוסברג. זואל דללי. עמוס דמרי. מיטלמנחם משה יהודה. ישראל בן גמרה. רבי דוד הכהן. ישראל בן שושנה. נעים משה. אהרן מורחיו. יצחק ושמחה אילון. נסים וסליחה שושן. יצחק ולאה אסתרנו. נדירה שמעון. מנירה לוי. לויט שבת. אסתר בת תורא. אסתר חרד. חנה יצחק. דינה פונדק. אליהו בת פרידה. תרצה זיגדון. אסתר וענבר נחום. דניאל אלמליח. אליהו אדרי, נסים מלי מרים וענתון. עזיהו עמוס. רות יעקב. חיה רחל לוי. נעמה בת מנודה. לואיזה מדר. זוהרה בת חנה. עליזה כהן, שרה אוליאלי. יוכבד ועקנין. עישה דהן. ברכה סופר. רותי אנול. סבטלנה בת אולנה. אסתר אימני. כמיושה דידי. כמיושה כהן. אלס מוכביל. אילנה שחר. רבקה ישעיהו. אריאל דרסיעבר ז"ל. ולע"נ הנספים בטוואה ובהם: אלכסנדר שנדר, שושנה רוזה, רפאל פריצי, וציעיליה צילה לבית משפחת ציטרון הי"ד.